

Dariusz Grochal

POLSCY WYNALAZCY

Wydawnictwo Skrzat
Kraków

Klub Małego Patrioty

Jan Józef Baranowski

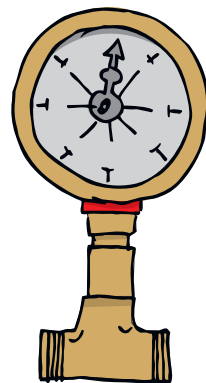

Jan Józef Baranowski
(1805-1888)

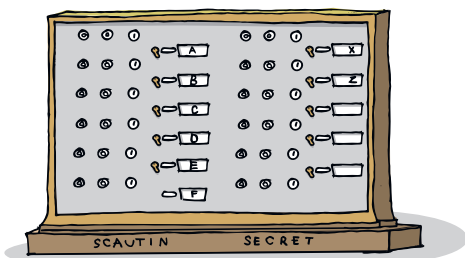
Jan Józef Baranowski był również zdolnym poliglotą. Znał język rosyjski, francuski, niemiecki i angielski. Opracował pierwszy profesjonalny słownik angielsko-polski

Jan Józef Baranowski był inżynierem i wynalazcą. Po klęsce powstania listopadowego został zmuszony do ucieczki z kraju. Mieszkał w Paryżu, gdzie opatentował wiele bardzo przydatnych i ułatwiających pracę urządzeń.

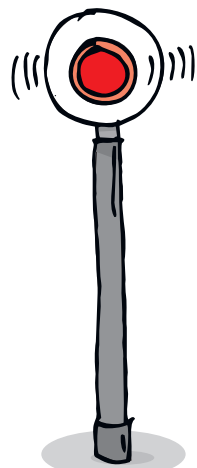
Gazomierz

Maszyna do liczenia głosów

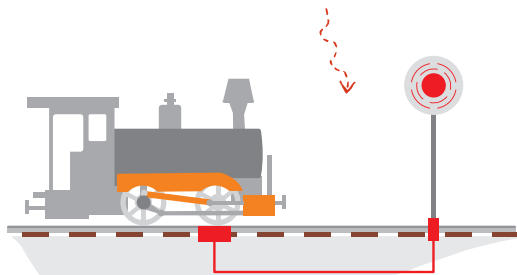

Wynalazł powszechnie stosowany do dzisiaj **semafor***, maszynę księgową służącą do sprawdzania rachunków, ręczny **kasownik biletowy**, a także obecny w prawie każdym domu **gazomierz**.

Urządzenie do **automatycznego liczenia głosów** wyborców, opatentowane przez Baranowskiego, używano w Stanach Zjednoczonych.

* Semafor - automatyczny system sygnalizacji kolejowej uruchamiany przez jadący pociąg. Powodował on ustawienie się okrągłej tarczy ostrzegawczej, informującej wjeżdżającego maszynistę następnego pociągu, że na danym odcinku toru znajduje się już inny pociąg.

Ignacy Łukasiewicz

Ignacy Łukasiewicz
(1822-1882)

Ignacy Łukasiewicz studiował farmację na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Pracując w aptece we Lwowie, oczyścił ropę naftową i w ten sposób **uzyskał naftę**. Ta pozbawiona zanieczyszczeń paliła się bardzo dobrze. Łukasiewicz wpadł na pomysł oświetlania nią domów.

Wraz z miejscowym kowalem zbudował pierwszą na świecie **lampę naftową**. Stała się ona najpopularniejszym i najtańszym sposobem oświetlania wnętrz domów. Zaczęła ją wypierać dopiero żarówka elektryczna.

W wyniku destylacji (oczyszczenia) ropy naftowej Łukasiewicz uzyskał benzynę, naftę, olej i asfalt

Pierwsza lampa naftowa świeciła tyle, co 10-15 świec, ale następne modele okazały się doskonalsze. Lampa nie kopciała, a płomień był bardzo jasny. Lamp naftowych Łukasiewicza używano już od 1853 roku podczas operacji we Lwowskim Szpitalu Powszechnym

W 1854 roku Łukasiewicz rozpoczął prace górnicze w Bóbrce koło Krosna. Powstała tam pierwsza na świecie kopalnia i rafineria ropy naftowej.

Na początku szyby naftowe były bardzo prymitywne. Kopano po prostu głęboką studnię, a następnie wiercono w niej coraz głębszą dziurę. Na koniec dodawano kołowrót z wiadrem. Ropę wyciągano tak jak wodę ze studni

